

Udskriftsdato: 10. januar 2026

VEJ nr 9000 af 02/01/2023 (Gældende)

Vejledning om ministeriers behandling af sager vedrørende Færøerne

Ministerium: Statsministeriet

Journalnummer: Statsmin. sagsnummer 2013-569.

Vejledning om ministeriers behandling af sager vedrørende Færøerne

Indhold

1. Den færøske hjemmestyreordning
 - 1.1 Lovgrundlaget og myndighederne
 - 1.2 Overtagelse af sagsområder
 - 1.3 Samarbejde om at overtage sagsområder
 - 1.4 Den økonomiske ordning
 - 1.5 Sprog
2. Inddragelse af Statsministeriet
 - 2.1 Sager, hvor Statsministeriet skal inddrages
 - 2.2 Rådgivning
3. Lovgivning for Færøerne
 - 3.1 Hvor finder man lovgivning, der gælder for Færøerne?
 - 3.2 Udkast til forslag til love og udkast til administrative forskrifter
 - 3.3 Ikrafttrædelsestidspunkt
 - 3.4 Lovtekniske spørgsmål
4. Proces for at indføre lovgivning for Færøerne
 - 4.1 Udkast til forslag til love, som skal gælde for Danmark og helt eller delvist også direkte for Færøerne
 - 4.2 Udkast til forslag til love, der indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for eller har særlig betydning for Færøerne
 - 4.3 Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne, men som kan sættes i kraft ved anordning
 - 4.4 Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne
 - 4.5 Udkast til anordninger, som sætter love i kraft for Færøerne
 - 4.6 Udkast til bekendtgørelser, som skal gælde for Færøerne
 - 4.7 Allerede udstedte bekendtgørelser, som gælder for Danmark, og som skal gælde for Færøerne
 - 4.8 Kommunikationsveje
 - 4.9 Hvilke oplysninger skal sendes med ved forelæggelser?
 - 4.10 Oversættelse af lovgivning
 - 4.11 Behandling i Lagtinget
 - 4.12 Parallelbehandling i Folketinget og Lagtinget
 - 4.13 Processen efter forelæggelse
 - 4.14 Kundgørelse
5. Udenrigsforhold
 - 5.1 Kompetence på det udenrigspolitiske område
 - 5.2 Fuldmagtsordningen
 - 5.3 Behandling af folkeretlige aftaler mv. i forhold til Færøerne
 - 5.4 Underretning inden forhandlinger
 - 5.5 Forelæggelse for de færøske myndigheder
 - 5.6 Kommunikationsveje
 - 5.7 Hvilke oplysninger skal sendes med ved forelæggelser?

- 5.8 Oversættelse af folkeretlige aftaler
- 5.9 Behandling i Lagtinget
- 5.10 Territorialerklæringer og undertegnelse
- 5.11 Bistand ved indgåelse af folkeretlige aftaler
- 5.12 Samarbejde om internationale forhold i øvrigt
- 6. Kundgørelse af retsfor skrifter på Færøerne
 - 6.1 Lovgrundlag for kundgørelse
 - 6.2 Processen efter at en retsfor skrift er optaget i Lovtidende
- 7. Rigsombudsmanden på Færøerne
 - 7.1 Rigsombudsmanden på Færøerne som institution
 - 7.2 Forelæggelse af sager for de færøske myndigheder
 - 7.3 Bistand til oversættelse
 - 7.4 Kontaktoplysninger
- 8. Besøg og rejser
 - 8.1 Hvem skal orienteres?
 - 8.2 Orientering af Færøerne i forbindelse med udenlandske ministres besøg i Danmark
- 9. Andre oplysninger
 - 9.1 Færøernes lagtingsår
 - 9.2 Kontaktoplysninger
 - 9.3 Bortfald af tidligere vejledning
- 10. Bilag - Skema over retningslinjer om at forelægge for og afvente de færøske myndigheders udtalelse om lovgivning og folkeretlige aftaler

1. Den færøske hjemmestyreordning

Det bemærkes indledningsvist, at der enkelte steder er en ordlydsmæssig forskel mellem denne vejledning og vejledning om ministeriers behandling af sager vedrørende Grønland. Det skyldes forskelle i ordlyden i lovgrundlaget for Færøerne og Grønland. Der er i udgangspunktet ikke tale om indholdsmæssige forskelle. Der er dog bl.a. indholdsmæssige forskelle i forhold til kundgørelse og oversættelse af retsfor skrifter.

1.1. Lovgrundlaget og myndighederne

På Statsministeriets hjemmeside (www.stm.dk) findes en overordnet beskrivelse af den færøske hjemmestyreordning.

Hjemmestyreordningen blev etableret ved lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes Hjemmestyre (hjemmestyreloven), som stadig er gældende. Færøernes muligheder for at overtage yderligere sagsområder blev dog udvidet væsentligt med lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder (overtagelsesloven), som supplerer hjemmestyreloven. Med lov nr.

579 af 24. juni 2005 om Færøernes landsstyes indgåelse af folkeretlige aftaler (fuldmagtsloven, der ofte på Færøerne benævnes den udenrigspolitiske lov) fik landsstyret bl.a. mulighed for på rigets vegne at forhandle og indgå folkeretlige aftaler på overtagne sagsområder for så vidt angår Færøerne.

De færøske myndigheder består af en folkevalgt forsamling, *Lagtinget*, som består af højst 33 medlemmer, og af en forvaltning, der ledes af *landsstyret*. Lederen af landsstyret benævnes *lagmand*, og de øvrige medlemmer benævnes *landsstyremænd*. De nærmere regler for Lagtinget og landsstyret fremgår af lagtingslov nr. 103 af 26. juli 1994 om Færøernes styrelsesordning med senere ændringer.

I vejledningen anvendes terminologien landsstyre for det samlede landsstyre. Terminologien de færøske myndigheder anvendes som samlet betegnelse for Lagtinget og landsstyret. Terminologien den færøske centraladministration anvendes som betegnelse for landsstyrets forvaltning. Terminologien det færøske departement anvendes i konteksten som betegnelse for det pågældende departement under landsstyret.

1.2. Overtagelse af sagsområder

Hjemmestyreloven og overtagelsesloven sonderer mellem sagsområder, der hører under de færøske myndigheders kompetence (Lagtinget og landsstyret), og sagsområder, der hører under de danske myndigheders kompetence (Folketinget og regeringen).

Frem til overtagelsesloven trådte i kraft i 2005, har de færøske myndigheder overtaget den *lovgivende og administrative myndighed* på en lang række sagsområder efter §§ 2 og 3 i hjemmestyreloven. På enkelte områder har de færøske myndigheder overtaget de lovgivende og udøvende beføjelser ved *bemyndigelseslove med statsligt tilskud* efter § 9 i hjemmestyreloven.

Efter at overtagelsesloven er trådt i kraft, skal sagsområder overtages efter overtagelseslovens regler. Efter overtagelsesloven kan de færøske myndigheder beslutte at overtage *samtligesager og sagsområder*, bortset fra statsforfatningen, statsborgerskab, Højesteret, udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik, jf. §§ 1 og 2 i overtagelsesloven.

Når de færøske myndigheder overtager et sagsområde, betyder det, at de færøske myndigheder overtager den *lovgivende og udøvende magt* inden for sagsområdet samt overtager *finansieringen* af området, jf. pkt. 1.4. Samtidig ophører det danske *ministeransvar* på sagsområdet, jf. dog pkt. 5.1, der bl.a. omhandler rigsmyndighedernes folkeretlige ansvar.

Den lovgivning, der gælder for Færøerne, inden et sagsområde overtages, vedbliver med at være i kraft, indtil de færøske myndigheder selv gennemfører ny lovgivning, jf. § 13 i hjemmestyreloven.

De færøske myndigheder overtager ikke kompetencen vedrørende udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske aspekter af et sagsområde, der overtages. Det følger af grundloven og overtagelsesloven, at udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik er sagsområder, som de færøske myndigheder ikke kan overtage. Som det bl.a. fremgår under pkt. 5.2 nedenfor, er det anførte ikke til hinder for, at landsstyret i overensstemmelse med fuldmagtsloven kan forhandle og indgå folkeretlige aftaler på rigets vegne, herunder forvaltningsaftaler, som alene vedrører Færøerne og fuldt ud angår overtagne sagsområder (fuldmagtsordningen). Samarbejde mellem regeringen og landsstyret om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske anliggender hviler dels på bestemmelserne i hjemmestyreloven, overtagelsesloven og fuldmagtsloven,

dels på aftaler, fx Fámjin-erklæringen og aftalen om Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg (dokumenterne kan findes på www.stm.dk), samt den praksis, der har udviklet sig på et mere uformelt grundlag, jf. pkt. 5.1 og 5.2.

Det er de færøske myndigheder, der bestemmer, at et sagsområde skal overgå til de færøske myndigheder samt *fastsætter tidspunktet herfor*, jf. § 2, stk. 1, i overtagelsesloven. Sagsområder, der fremgår af *listen* i lovens bilag, overgår dog til de færøske myndigheder på tidspunkter, der fastsættes af de færøske myndigheder *efter forhandling* med de danske myndigheder, jf. § 2, stk. 2, i overtagelsesloven. I det omfang flere sagsområder står under samme punkt i bilagets liste, skal disse sagsområder overgå til de færøske myndigheder på samme tidspunkt.

Efter § 2, 4. pkt., i hjemmestyreloven, skal de færøske myndigheder overtage sagsområder, når de danske myndigheder ønsker det. Den mulighed er opretholdt i § 5, stk. 2, i overtagelsesloven.

På Statsministeriets hjemmeside (www.stm.dk) under den færøske hjemmestyreordning findes en oversigt over, hvilke sagsområder de færøske myndigheder har overtaget efter hjemmestyreloven og overtagelsesloven.

Det bemærkes, at lov nr. 528 af 24. juni 2005 om visse personalemæssige spørgsmål i forbindelse med de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder regulerer forholdene for det personale, som berøres af en overtagelse.

1.3. Samarbejde om at overtage sagsområder

Af bemærkningerne til forslaget til overtagelsesloven (Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 7905) fremgår det, at de færøske myndigheders overtagelse af sagsområder mv. forberedes i fællesskab mellem færøske og danske myndigheder med henblik på at afklare administrative og praktiske spørgsmål ved en færøsk overtagelse.

Det kan være hensigtsmæssigt, at ministeriet – i samarbejde med det færøske departement – i forbindelse med forberedelsen af overtagelsen bl.a. udarbejder:

- En oversigt over gældende lovgivning på sagsområdet.
- En oversigt over, hvilke opgaver, herunder forvaltningsmæssige opgaver, der er på sagsområdet.
- En afdækning af grænseflader til andre sagsområder, der ikke overtages, herunder i forhold til udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske forhold.
- En afdækning af, hvilke internationale forpligtelser på sagsområdet som henholdsvis Færøerne og Danmark er omfattet af.
- En opgørelse over statens udgifter (og eventuelle indtægter) på sagsområdet.
- En oversigt over eventuelle reale aktiver, der er tilknyttet sagsområdet.
- En oversigt over statsansat personale, der gør tjeneste på sagsområdet ved en dansk myndighed på Færøerne.
- Relevante statistiske oplysninger vedrørende sagsområdet.

Det vil endvidere være hensigtsmæssigt at drøfte landsstyrets udkast til lovgivning om dels selve beslutningen om at overtage sagsområdet, dels om at etablere de nødvendige hjemler for den pågældende landsstyremand i gældende lovgivning for Færøerne.

Forberedelsen af overtagelsen kan for eksempel føre til:

- Forslag til fælleserklæring mellem vedkommende minister og landsstyremand, fx om afslutning af forberedelsen af overtagelsen.
- Forslag til aftale om bl.a. samarbejde mellem relevante danske og færøske myndigheder efter overtagelsen, herunder om internationale forhold.

1.4. Den økonomiske ordning

Når en sag eller et sagsområde overtages, overtager de færøske myndigheder de *udgifter og reale aktiver*, der er direkte forbundet med sagen eller sagsområdet, jf. § 3, stk. 2, i overtagelsesloven. *Statens årlige tilskud* til de færøske myndigheder fastsættes efter aftale mellem regeringen og landsstyret på den danske finanslov. Det aktuelle beløb kan findes i § 7.32.11 i den danske finanslov. Tilskuddet ydes som et samlet tilskud til de områder, der er overtaget efter § 9 i hjemmestyreloven. Det drejer sig om dele af sundhedsområdet og dele af det sociale område.

1.5. Sprog

Det færøske sprog er hovedsproget på Færøerne, jf. § 11 i hjemmestyreloven. Dansk kan lige så vel som færøsk anvendes i offentlige forhold, og stort set alle, der taler det færøske sprog, forstår og kan udtrykke sig på dansk.

2. Inddragelse af Statsministeriet

Den færøske hjemmestyreordning hører under *Statsministeriets ressort*. De enkelte ministerier varetager sager vedrørende Færøerne på områder, der svarer til deres danske ressort. Det gælder også eventuelle spørgsmål eller sager på områder, som er overtaget af de færøske myndigheder, herunder generelle spørgsmål om internationale forpligtelser på området, fx på miljøområdet, jf. pkt. 5.1.

2.1. Sager, hvor Statsministeriet skal inddrages

I følgende sager skal ministeriet *inddrage Statsministeriet*:

- a) Sager om Færøerne, som rejser spørgsmål om den færøske hjemmestyreordning, eller som er af væsentlig økonomisk, principiel eller politisk betydning.
- b) Sager om de færøske myndigheders overtagelse af sagsområder.

Hvor ovennævnte sager forelægges for de færøske myndigheder, skal Statsministeriet inddrages, inden sagen forelægges for de færøske myndigheder.

2.2. Rådgivning

Statsministeriet rådgiver ministerierne i spørgsmål om den færøske hjemmestyreordning, herunder generelle spørgsmål om kompetenceafgrænsning, kontakt til de færøske myndigheder mv.

3. Lovgivning for Færøerne

3.1. Hvor finder man lovgivning, der gælder for Færøerne?

Rigsombudsmanden på Færøerne udgiver løbende *Lovregister for Færøerne* som elektronisk publikation. Lovregisteret indeholder en oversigt over de retsfor skrifter, der gælder for Færøerne, dvs. både dansk lovgivning og de færøske myndigheders lovgivning. Lovregisteret findes på Rigsombudsmanden på Færøernes hjemmeside (www.rigsombudsmanden.fo) under publikationer.

Dansk lovgivning, der gælder direkte for både Danmark og Færøerne, kan findes på Retsinformation (www.retsinformation.dk) og i Lovtidende (www.lovtidende.dk). Dansk lovgivning, der alene gælder for Færøerne, kan findes i Lovtidende. Dansk lovgivning for Færøerne, som er kundgjort den 1. januar 2008 eller senere, kan findes elektronisk på www.lovtidende.dk. Dansk lovgivning for Færøerne, som er kundgjort før den 1. januar 2008, kan findes i den trykte udgave af Lovtidende.

Både *dansk lovgivning*, der gælder for Færøerne, og *færøsk lovgivning* kan findes elektronisk i landsstyre ts officielle kundgørelsestidende, Kunngerðablaðið (www.kunngerdaportalur.fo), hvis lovgivningen er kundgjort den 1. april 2013 eller senere. Lovgivning, der er kundgjort i Kunngerðablaðið før den 1. april 2013, kan findes i den trykte udgave af Kunngerðablaðið.

Al gældende lovgivning for Færøerne kan desuden findes i sammenskrevet form på www.logir.fo.

Færøsk lovgivning oversættes ikke til dansk, men Rigsombudsmanden på Færøerne kan kontaktes med konkrete anmodninger herom, jf. pkt. 7.3.

3.2. Udkast til forslag til love og udkast til administrative forskrifter

Når udkast til forslag til love eller administrative forskrifter udarbejdes, skal ministeriet være opmærksomt på det territoriale gyldighedsområde, dvs. om lovene eller de administrative forskrifter skal gælde for hele riget eller kun dele af riget.

Justitsministeriets *Vejledning om lov kvalitet* indeholder retningslinjer for, hvordan forslag til love bør udarbejdes, herunder territorialbestemmelser og anordningshjemler, dvs. bestemmelser, der giver hjemmel til ved kongelig anordning (herefter anordning) at sætte love i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Justitsministeriets *Vejledning om administrative forskrifter* indeholder retningslinjer for, hvordan anordninger, bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger bør udarbejdes. Vejledningens pkt. 9 vedrører administrative forskrifter for Færøerne og Grønland.

3.3. Ikrafttrædelsestidspunkt

Når der skal fastsættes et ikrafttrædelsestidspunkt i udkast til forslag til love og administrative forskrifter, der skal gælde for Færøerne, skal der tages hensyn til den særlige kundgørelsesprocedure for Færøerne, så kundgørelse for Færøerne kan ske inden det fastsatte ikrafttrædelsestidspunkt, jf. nærmere om kundgørelse i pkt. 6.

3.4. Lovtekniske spørgsmål

Spørgsmål af lovteknisk karakter i forbindelse med udarbejdelse af udkast til forslag til love og administrative forskrifter, herunder udkast til anordninger, kan rettes til Lovkvalitetskontoret i Justitsministeriet.

4. Proces for at indføre lovgivning for Færøerne

Der sondres mellem *forudgående samarbejde* og *forelæggelse* for de færøske myndigheder. *Forudgående samarbejde* anvendes om den kontakt, der er mellem ministeriet og det færøske departement med henblik på at gøre sagen klar til den formelle *forelæggelse*, hvor de færøske myndigheder anmodes om at afgive udtalelse om udkast til forskrifter. Det forudgående samarbejde kan, afhængig af sagens karakter, eventuelt ske i forbindelse med ministeriets høring over udkast til lovgivning.

Forud for, at udkast til forslag til love og administrative forskrifter sendes i høring på Færøerne, skal ministeriet overveje kredsen af høringsparter på Færøerne. Det færøske departement indgår i kredsen af relevante høringsparter. Ministeriet skal kontakte det færøske departement for at afklare, hvilke øvrige myndigheder og interessenter på Færøerne som skal høres.

Det er det færøske departement, der står for at høre de færøske høringsparter og videresende deres høringssvar til ministeriet sammen med det færøske departements egne bemærkninger hertil, medmindre der aftales en anden fremgangsmåde.

Pkt. 4 vedrører alene *processen* for *forelæggelse* af lovgivning for de færøske myndigheder.

Udkast til lovforslag, som skal gælde for Færøerne, og udkast til anordninger om ikrafttræden af love for Færøerne behandles i Lagtinget, jf. pkt. 4.11, og har forud herfor været behandlet i landsstyret. Udkast til andre administrative forskrifter end anordninger, typisk bekendtgørelser, behandles alene i landsstyret.

I pkt. 4.1-4.4 behandles udkast til forslag til love. I pkt. 4.5 behandles udkast til anordninger. I pkt. 4.6 behandles udkast til bekendtgørelser. I pkt. 4.7 behandles allerede udstedte bekendtgørelser.

Der er i bilaget til denne vejledning medtaget en skematisk oversigt over, hvornår ministeriet skal henholdsvis forelægge udkast til forslag til love og udkast til administrative forskrifter for de færøske myndigheder, og hvornår ministeriet skal afvente en udtalelse. Det bemærkes, at skemaet alene er af summarisk karakter og derfor skal suppleres med de oplysninger, som fremgår af de følgende punkter.

4.1. Udkast til forslag til love, som skal gælde for Danmark og helt eller delvist også direkte for Færøerne

Regeringens udkast til forslag til love, som skal gælde for Danmark og helt eller delvist også skal gælde direkte for Færøerne, skal *forelægges* for de færøske myndigheder, inden lovforslaget fremsættes for Folketinget, jf. praksis og § 7 i hjemmestyreløven. Disse situationer kan forekomme, når der er behov for en ens retstilstand i riget. Der kan som eksempel henvises til tronfølgeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 847 af 4. september 2009.

Ved udkast til forslag til ændringslove, som ændrer flere love (*samlelovforslag*), og hvor enkelte bestemmelser skal gælde *direkte* for Færøerne, skal ministeriet gøre de færøske myndigheder særskilt opmærksom på disse bestemmelser i forbindelse med forelæggelsen.

Ministeriet *afventer* som udgangspunkt de færøske myndigheders udtalelse, inden lovforslaget fremsættes for Folketinget. Lovforslaget kan dog i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, fremsættes parallelt for Folketinget og Lagtinget og – i modsætning til de lovforslag, der er nævnt under pkt. 4.2 – om nødvendigt også vedtages af Folketinget og træde i kraft, herunder for Færøerne, inden de færøske myndigheders udtalelse foreligger, jf. pkt. 4.12.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for de færøske myndigheders udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader. Når der fastsættes en frist, skal der tages hensyn til, at sagen skal behandles i Lagtinget, jf. pkt. 4.11.

De færøske høringsparter, herunder det færøske departement, skal fremgå af oversigten over hørte myndigheder i lovforslagets bemærkninger.

Det skal endvidere fremgå af lovforslagets bemærkninger, at forslaget har været forelagt for de færøske myndigheder, ligesom de færøske myndigheders, herunder Lagtingets, stillingtagen til forslaget skal oplyses.

4.2. Udkast til forslag til love, der indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for eller har særlig betydning for Færøerne

Regeringens udkast til forslag til love, der indeholder bestemmelser, som *udelukkende gælder* for Færøerne (typisk særlige love for Færøerne) eller har *særlig betydning* for Færøerne, skal *forelægges* for de færøske myndigheder, inden lovforslaget fremsættes for Folketinget, jf. praksis og § 7 i hjemmestyreloven. Der kan som eksempel henvises til retsplejelov for Færøerne, jf. lov nr. 964 af 26. juni 2020.

Ministeriet *afventer* som udgangspunkt de færøske myndigheders udtalelse, inden lovforslaget fremsættes for Folketinget. Lovforslaget kan dog i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, fremsættes parallelt for Folketinget og Lagtinget, inden de færøske myndigheders udtalelse foreligger, jf. pkt. 4.12. I modsætning til de forslag til love, der er omtalt under pkt. 4.1, afventes de færøske myndigheders udtalelse, inden Folketinget vedtager lovforslaget, også selv om der foreligger en ekstraordinær situation.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for de færøske myndigheders udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader. Når der fastsættes en frist, skal der tages hensyn til, at sagen skal behandles i Lagtinget, jf. pkt. 4.11.

De færøske høringsparter, herunder det færøske departement, skal fremgå af oversigten over hørte myndigheder i lovforslagets bemærkninger.

Det skal endvidere fremgå af lovforslagets bemærkninger, at udkast til forslaget har været forelagt for de færøske myndigheder, ligesom de færøske myndigheders, herunder Lagtingets stillingtagen til forslaget skal oplyses.

4.3. Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne, men som kan sættes i kraft ved anordning

Regeringens udkast til forslag til love, som *ikke* gælder for Færøerne, men som kan sættes i kraft ved anordning, skal *forelægges* for de færøske myndigheder, inden lovforslaget fremsættes for Folketinget, jf. praksis og hensynene i § 7 i hjemmestyreloven.

Da lovene ikke får direkte virkning for Færøerne, er der tale om mere teknisk/administrativt prægede forelæggelser, der skal gøre de færøske myndigheder bekendt med lovgivning, som kan sættes i kraft for Færøerne ved anordning, bl.a. med henblik på at give mulighed for bemærkninger til anordningshjemmelen. Disse forelæggelser behandles som udgangspunkt alene på embedsmandsniveau. Lovforslagene kan derfor fremsættes for og vedtages af Folketinget samt træde i kraft, uden at de færøske myndigheders udtalelse foreligger.

Den færøske centraladministration skal orienteres om, hvornår lovforslaget forventes fremsat for Folketinget. Eventuelle bemærkninger fra den færøske centraladministration, som kommer, efter at lovforslaget er fremsat, videresendes i givet fald til Folketinget.

De færøske høringsparter, herunder det færøske departement, skal fremgå af oversigten over hørte myndigheder i lovforslagets bemærkninger.

Når love, som kan sættes i kraft for Færøerne ved anordning, er kundgjort i Lovtidende, skal ministeriet snarest herefter afklare med det færøske departement, om – og i givet fald hvornår – loven ønskes sat i kraft for Færøerne. Hvis der er et ønske herom, udarbejder ministeriet udkast til anordning, der forelægges for de færøske myndigheder, jf. pkt. 4.5.

4.4. Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne

Regeringens udkast til forslag til love, som ikke gælder for og heller ikke kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne, forelægges ikke for de færøske myndigheder.

4.5. Udkast til anordninger, som sætter love i kraft for Færøerne

Udkast til anordninger, der sætter love i kraft for Færøerne, skal *forelægges* for de færøske myndigheder, inden anordningen udstedes, jf. praksis og hensynene i § 7 i hjemmestyreloven.

Ministeriet *afventer* de færøske myndigheders udtalelse, inden anordningen udstedes.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for de færøske myndigheders udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader. Når der fastsættes en frist, skal der tages hensyn til, at sagen skal behandles i Lagtinget, jf. pkt. 4.11.

4.6. Udkast til bekendtgørelser, som skal gælde for Færøerne

Udkast til bekendtgørelser, som skal gælde for Danmark og Færøerne, udkast til særskilte bekendtgørelser for Færøerne og udkast til bekendtgørelser, som har særlig betydning for Færøerne, skal *forelægges* for landsstyret, inden bekendtgørelsen udstedes, jf. praksis og hensynene i hjemmestyrelovens § 7. Bekendtgørelser behandles ikke i Lagtinget.

Ministeriet skal som udgangspunkt *afvente* landsstyrets udtalelse, inden bekendtgørelser, som skal gælde for både Danmark og Færøerne, udstedes.

Det bemærkes, at der i praksis ofte er behov for – i stedet for at udstede bekendtgørelser for både Danmark og Færøerne – at begrænse bekendtgørelsernes territoriale anvendelsesområde til Danmark og udstede særskilte bekendtgørelser for Færøerne. Det kan skyldes, at den fornødne inddragelse af landsstyret af tidsmæssige grunde ikke er mulig, at lovgivningen på Færøerne og i Danmark ikke er ens, eller at reglerne i øvrigt skal have et andet indhold for Færøerne end for Danmark. I sådanne tilfælde kan der i stedet udstedes særskilte bekendtgørelser for Færøerne, som forinden skal forelægges for landsstyret.

Ved særskilte bekendtgørelser for Færøerne og ved bekendtgørelser, som har særlig betydning for Færøerne, skal ministeriet *afvente* landsstyrets udtalelse, inden bekendtgørelsen udstedes.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for landsstyrets udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader.

4.7. Allerede udstedte bekendtgørelser, som gælder for Danmark, og som skal gælde for Færøerne

Når love sættes i kraft for Færøerne ved anordning, bør ministeriet altid tage stilling til, om bekendtgørelser, der allerede er udstedt for Danmark i medfør af den lov, der sættes i kraft for Færøerne, også skal gælde for Færøerne efter lovens ikrafttræden på Færøerne. Dette bør normalt ske ved, at der i anordningerne medtages en udtrykkelig bestemmelse herom. Det gælder også, hvis bekendtgørelserne ikke skal gælde for Færøerne. Der henvises til Justitsministeriets *Vejledning om administrative forskrifter*, pkt. 9.1.6.

Der vil dog i praksis ofte være behov for at udstede særskilte bekendtgørelser for Færøerne, jf. pkt. 4.6.

Bekendtgørelser, som allerede er udstedt for Danmark, og som skal gælde for Færøerne, skal *forelægges* for landsstyret, jf. praksis og hensynene i § 7 i hjemmestyreloven. Bekendtgørelser behandles ikke i Lagtinget.

Ministeriet skal *afvente* landsstyrets udtalelse, inden bekendtgørelser sættes i kraft ved anordning.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for landsstyrets udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at bekendtgørelser, der ifølge en anordning skal gælde for Færøerne, skal kundgøres i Kunngerðablaðið (www.kunngerdaportalur.fo) for at få retsvirkning på Færøerne, jf. pkt. 6.

4.8. Kommunikationsveje

Når ministeriet kommunikerer med den færøske centraladministration om lovgivning, kan det ske direkte til det færøske departement. Rigsombudsmanden på Færøerne skal samtidig orienteres, jf. pkt. 7.2. På den måde kan Rigsombudsmanden være orienteret om aktuelle sager hos danske myndigheder vedrørende Færøerne og kan bistå ministeriet.

Ministeriet kan også sende sager via Rigsombudsmanden. Ministeriet skal i disse tilfælde oplyse, at Rigsombudsmanden anmodes om at forelægge sagen for de færøske myndigheder og derfor ikke blot modtager sagen til orientering.

4.9. Hvilke oplysninger skal sendes med ved forelæggelser?

Når udkast til *forslag til love* (herunder forslag til samlelove), som skal gælde direkte for Færøerne, forelægges for de færøske myndigheder, skal der medsendes et resumé af indholdet, herunder hvad hovedformålet med lovgivningen er, samt hvordan lovgivningen på Færøerne vil adskille sig fra lovgivningen i Danmark. Der skal endvidere medsendes det høringsnotat, der er udarbejdet til brug for behandlingen af lovforslaget i Folketinget.

Ved udkast til *anordninger*, som sætter love i kraft for Færøerne, skal der ligeledes medsendes et resumé af indholdet, herunder hvor anordningen adskiller sig fra lovens bestemmelser. Bemærkningerne til lovforslaget skal endvidere medsendes. Der udarbejdes som udgangspunkt ikke et høringsnotat for anordninger, men det kan i helt særlige tilfælde aftales mellem ministeriet og det færøske departement, at der udarbejdes et høringsnotat.

I øvrigt bør ministeriet bistå med at udarbejde redegørelser, deltage i møder og lignende, hvis de færøske myndigheder ønsker det.

Ved udkast til forslag til love, som *ikke* skal gælde direkte for Færøerne, men har *anordningshjemmel*, jf. pkt. 4.3, skal ministeriet som udgangspunkt ikke udarbejde et resumé.

4.10. Oversættelse af lovgivning

Sagernes dokumenter oversættes *ikke* til færøsk i forbindelse med forelæggelse af lovgivning for de færøske myndigheder.

4.11. Behandling i Lagtinget

Udkast til forslag til love, som skal gælde direkte for Færøerne, og udkast til anordninger om ikrafttræden af love for Færøerne, skal behandles af Lagtinget som led i de færøske myndigheders behandling af sagen, jf. lagtingslov om Færøernes styrelsesordning og Lagtingets forretningsorden. Lagtinget afholder én samling om året, der varer fra Olaidag (29. juli) til Olaidag det følgende år, jf. pkt. 9.1.

Hvis det bliver nødvendigt at foretage ændringer i de nævnte forskrifter, efter at de er forelagt for Lagtinget, skal ministeriet hurtigst muligt orientere og sende de ændrede forskrifter til det færøske

departement. Ministeriet skal samtidig drøfte spørgsmålet om orientering af Lagtinget med det færøske departement med henblik på, at Lagtinget først færdigbehandler sagen, når de ændrede forskrifter foreligger. Hvis Lagtinget modtager de ændrede forskrifter, efter at Lagtinget har færdigbehandlet sagen, og hvis der er tale om indholdsmæssige ændringer, vil sagen skulle behandles af Lagtinget på ny.

Skal retsforskrifterne behandles i Lagtinget inden sidste ordinære møde i den pågældende samling, skal de i udgangspunktet sendes til det færøske departement i begyndelsen af januar, jf. pkt. 9.1.

4.12. Parallelbehandling i Folketinget og Lagtinget

Ved udkast til forslag til love, hvor ministeriet skal afvente en udtalelse fra de færøske myndigheder inden fremsættelse for Folketinget, jf. pkt. 4.1 og 4.2, og hvor forslaget efter de færøske myndigheders egne regler skal behandles i Lagtinget, jf. pkt. 4.11, er der praksis for, at forslaget i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, og efter nærmere aftale mellem ministeriet og det færøske departement, kan behandles parallelt i Lagtinget og Folketinget.

Ministeriet skal i disse tilfælde søge behandlingen af lovforslaget tilrettelagt således, at de færøske myndigheders endelige udtalelse foreligger, inden det relevante udvalg i Folketinget afgiver betænkning forud for 2. behandling af lovforslaget. Ministeriet skal derfor være i dialog med det færøske departement om, hvornår den endelige udtalelse kan forventes at foreligge. Det bemærkes, at der må påregnes en vis tid til behandlingen af lovforslaget i Lagtinget med henblik på at overholde de færøske myndigheders egne regler herfor, herunder fristregler.

Herudover skal ministeriet tidligst muligt orientere det relevante udvalg i Folketinget om behovet for parallelbehandling. Det skal endvidere fremgå af den skriftlige fremsættelsestale, at det fremsatte lovforslag behandles parallelt i Lagtinget.

Det bemærkes, at forslag til love, som skal gælde for Danmark og helt eller delvist også direkte for Færøerne, jf. pkt. 4.1, i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, kan vedtages af Folketinget og træde i kraft, herunder for Færøerne, inden de færøske myndigheders udtalelse foreligger. Dette er i modsætning til forslag til love, der indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for Færøerne eller har særlig betydning for Færøerne, jf. pkt. 4.2, hvor de færøske myndigheders udtalelse afventes, inden Folketinget vedtager lovforslaget, også selvom der foreligger en ekstraordinær situation.

Der henvises til statsministerens brev af 5. januar 2016 til Folketingets Grønlandsudvalg, som er sendt i kopi til Folketingets Færøudvalg (FÆU alm. del – bilag 15 (folketingsåret 2015-16)).

4.13. Processen efter forelæggelse

Når de færøske myndigheders udtalelse foreligger om retsforskrifter, der skal gælde for Færøerne, skal ministeriet hurtigst muligt gennemføre den videre proces i forhold til Folketingets behandling eller udstedelse af retsforskrifterne, herunder iværksætte kundgørelse i Danmark og efterfølgende på Færøerne, jf. pkt. 6.

4.14. Kundgørelse

Dansk lovgivning, der skal gælde for Færøerne, skal kundgøres i Lovtidende og herefter kundgøres særskilt på Færøerne i landsstyrets officielle kundgørelsestidende Kunngerðablaðið (www.kunngerdaportalur.fo), jf. pkt. 6.

Færøsk lovgivning kundgøres i Kunngerðablaðið.

Cirkulærer fra danske myndigheder sendes til myndigheder, der er omfattet af cirkulæret.

5. Udenrigsforhold

Færøernes landsstyres muligheder for at handle på det udenrigspolitiske område er fastsat i fuldmagtsloven, hjemmestyreloven og i aftaler med regeringen.

Regeringen og landsstyret samarbejder på det udenrigspolitiske område inden for rammerne af hjemmestyreordningen, herunder fuldmagtsloven, og grundloven. Samarbejdet foregår både i forhold til bilaterale relationer og i en række internationale fora, hvor der sker en tæt koordinering af Kongerigets interesser, fx i Arktisk Råd.

5.1. Kompetence på det udenrigspolitiske område

Rigsmyndighederne har kompetencen til at indgå folkeretlige forpligtelser for hele riget og har ansvaret for at føre udenrigspolitikken, jf. § 19 i grundloven.

For at styrke samarbejdet på det udenrigspolitiske område underskrev regeringen og landsstyret i marts 2005 en fælles principerklæring om Færøernes medvirken og medinddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken (*Fámjin-erklæringen*). Erklæringen vedrører indgåelse af folkeretlige aftaler, der ikke falder ind under fuldmagtsordningen, jf. pkt. 5.2, og som derfor indgås af regeringen.

Erklæringen indeholder en række bredere politiske principper for medindflydelse og medinddragelse af de færøske myndigheder i forvaltningen af udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Erklæringen omhandler også landsstyrets deltagelse i internationale forhandlinger af særlig interesse for Færøerne og mulighederne for at medunderskrive på folkeretlige aftaler sammen med regeringen.

For yderligere at styrke samarbejdet om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken oprettede regeringen, Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut i oktober 2021 Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg på politisk niveau som supplement til det daglige samarbejde på områderne mellem landene.

De færøske myndigheder er undergivet de til enhver tid gældende traktatmæssige og andre internationale rettigheder og forpligtelser, som gælder for Færøerne, jf. § 5 i hjemmestyreloven.

Spørgsmål om de færøske myndigheders opfyldelse af folkeretlige forpligtelser på sagsområder, som er overtaget, hører under det ministerium, som har ansvaret på det pågældende sagsområde i Danmark, jf. pkt. 1.2 og 2. Det betyder fx, at det ministerium, der har ressortansvaret for FN's Børnekonvention, også varetager opgaverne herom i relation til Færøerne.

5.2. Fuldmagtsordningen

Fuldmagtsloven indebærer, at landsstyret med fremmede stater og internationale organisationer på rigets vegne kan *forhandle og indgå folkeretlige aftaler*, når visse betingelser er opfyldt. Aftalen skal således alene vedrøre Færøerne og fuldt ud angå sagsområder, som de færøske myndigheder har overtaget. Ordningen omfatter ikke folkeretlige aftaler, som berører forsvars- og sikkerhedspolitikken, samt folkeretlige aftaler, som skal gælde for Danmark, eller som forhandles inden for en mellemfolkelig organisation, hvoraf Kongeriget Danmark er medlem. De bærende principper i fuldmagtsordningen er generelle og finder ligeledes anvendelse, når der er tale om andre internationale kontakter og forhandlinger end dem, der sigter på at indgå folkeretligt bindende forpligtelser. Fuldmagtsordningen kan bl.a. anvendes inden for områderne: Fiskeri, handel, skatteforhold, kultur og forskning, der er overtaget af de færøske myndigheder. Landsstyret har således bl.a. indgået dobbeltbeskatningsaftaler med andre lande.

I folkeretlige aftaler, som landsstyret forhandler og indgår på rigets vegne med fremmede stater eller internationale organisationer, bør det fremgå, at aftalen angår overtagne sagsområder.

Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut kan beslutte at handle i forening ved folkeretlige aftaler, som vedrører både Færøerne og Grønland, når de øvrige betingelser er opfyldt (Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland – den såkaldte DFG-ordning). Hvis Færøerne og Grønland ikke ønsker at benytte muligheden for at handle i forening, vil forhandlingerne skulle ske med rigets udenrigstjenestes medvirken.

Fuldmagtsloven giver endvidere mulighed for, at Færøerne kan *søge medlemskab af internationale organisationer*, der åbner adgang for medlemskab i eget navn af andre enheder end stater og sammenslutninger af stater (typisk associeret medlemskab), hvor dette er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status. Regeringen kan efter anmodning fra landsstyret beslutte at indgive eller støtte sådanne ansøgninger. Færøerne opnåede fx associeret medlemskab af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) i 2021, af FN's Organisation for Uddannelse, Kultur, Kommunikation og Videnskab (UNESCO) i 2009 og af FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisation (FAO) i 2007.

Fuldmagtsloven forudsætter et nært samarbejde mellem regeringen og landsstyret med henblik på, at Kongeriget Danmarks samlede interesser ikke tilsidesættes. Det færøske departement underretter derfor ministeriet om påtænkte forhandlinger under fuldmagtsordningen, inden disse forhandlinger påbegyndes, og om forløbet af forhandlingerne, inden folkeretlige aftaler indgås eller opsiges, jf. § 2, stk. 2, i fuldmagtsloven.

Udenrigsministeriet har udstedt *retningslinjer for samarbejdet* mellem regeringen og landsstyret om fuldmagtsordningen, herunder en enkel procedure for at høre Udenrigsministeriet, når landsstyret ønsker at indgå aftaler mv. Retningslinjerne findes på Statsministeriets hjemmeside (www.stm.dk) under den færøske hjemmestyreordning.

Regeringens og Folketingets *forfatningsmæssige ansvar og beføjelser* på det udenrigspolitiske område efter § 19 i grundloven begrænses ikke af bestemmelserne i fuldmagtsloven, jf. § 1, stk. 5, i fuldmagtsloven.

Fuldmagtsloven giver mulighed for, at repræsentanter for landsstyret kan ansættes på *Kongerigets udenrigsrepræsentationer* til at varetage færøske interesser inden for sagsområder, som fuldt ud er overtaget af de færøske myndigheder, jf. § 3 i fuldmagtsloven.

5.3. Behandling af folkeretlige aftaler mv. i forhold til Færøerne

Der er i bilaget til denne vejledning medtaget en skematisk oversigt over, hvornår ministeriet skal henholdsvis *underrette* om forhandlinger om folkeretlige aftaler og *forelægge* spørgsmål om at indgå og opsiges folkeretlige aftaler for de færøske myndigheder. Det bemærkes, at skemaet alene er af summarisk karakter og derfor skal suppleres med de oplysninger, som fremgår af de følgende punkter.

5.4. Underretning inden forhandlinger

Ministeriet skal efter praksis og principperne i Fámjin-erklæringen underrette landsstyret forud for, at der indledes forhandlinger om folkeretlige aftaler, som har særlig betydning for Færøerne.

Landsstyret får herved mulighed for at tilkendegive synspunkter, som ønskes inddraget i forhandlingerne. Af hensyn til landsstyrets forberedelser skal ministeriet underrette så tidligt som muligt. Spørgsmålet om, hvornår aftaler har særlig betydning for Færøerne, fastlægges efter drøftelse mellem ministeriet og det færøske departement, jf. pkt. 5.12.

5.5. Forelæggelse for de færøske myndigheder

Udkast til folkeretlige aftaler, som har særlig betydning for Færøerne, skal efter praksis samt § 7 i hjemmestyreloven, inden de indgås eller opsiges, forelægges for de færøske myndigheder til udtalelse.

Ministeriet kan fastsætte en *frist* for de færøske myndigheders udtalelse. Det forudsættes, at fristen er så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader. Når der fastsættes en frist, skal der tages hensyn til, at sagen eventuelt skal behandles i Lagtinget, jf. pkt. 5.9.

5.6. Kommunikationsveje

Kommunikation om folkeretlige aftaler mv. kan ske direkte til det færøske departement. Rigsombudsmanden på Færøerne skal samtidig orienteres, jf. pkt. 7.2. På den måde kan Rigsombudsmanden være orienteret om aktuelle sager hos danske myndigheder vedrørende Færøerne og kan bistå ministeriet.

Ministeriet kan også sende sager via Rigsombudsmanden. Ministeriet skal i dette tilfælde oplyse, at Rigsombudsmanden anmodes om at forelægge sagen for de færøske myndigheder og derfor ikke blot modtager sagen til orientering.

5.7. Hvilke oplysninger skal sendes med ved forelæggelser?

Når folkeretlige aftaler forelægges for de færøske myndigheder, skal sagen ledsages af et resumé af indholdet. Resuméet skal tillige indeholde en beskrivelse af den betydning, som gennemførelsen af

aftalen har fået eller forudses at få for dansk lovgivning. I øvrigt bør ministeriet bistå med at udarbejde redegørelser, deltage i møder og lignende, hvis de færøske myndigheder ønsker det.

5.8. Oversættelse af folkeretlige aftaler

Sagens dokumenter oversættes *ikke* til færøsk i forbindelse med forelæggelse af udkast til folkeretlige aftaler for de færøske myndigheder.

5.9. Behandling i Lagtinget

Landsstyret udtaler sig på Færøernes vegne om tiltrædelse af folkeretlige aftaler, der har virkning for Færøerne. Landsstyret skal dog indhente Lagtingets samtykke, hvis Lagtingets medvirken er nødvendig til at opfylde aftalen, eller hvis aftalen i øvrigt er af større betydning.

Skal en folkeretlig aftale behandles i Lagtinget inden sidste ordinære møde i den pågældende samling, skal den i udgangspunktet sendes til det færøske departement i begyndelsen af januar, jf. pkt. 9.1.

5.10. Territorialerklæringer og undertegnelse

Finder ministeriet det nødvendigt at indgå folkeretlige aftaler, uden at de færøske myndigheders tilslutning foreligger, sker dette i videst muligt omfang uden virkning for Færøerne. Ministeriet skal dog i sådanne tilfælde snarest efter undertegnelse eller ratifikationen indhente en udtalelse fra de færøske myndigheder om, hvorvidt aftalen skal have virkning for Færøerne, og territorialerklæringen trækkes tilbage.

Normalt vil det være muligt at indgå folkeretlige aftaler med virkning alene for Danmark, således at de færøske myndigheder selv kan træffe beslutning om, hvorvidt de pågældende aftaler ønskes anvendt i forhold til Færøerne. Ved visse typer af folkeretlige aftaler – fx vedrørende menneskerettigheder eller terrorismebekæmpelse – er det dog ikke muligt eller ønskeligt at afgive en territorialerklæring eller begrænse en aftales territoriale anvendelsesområde.

Aftaler, hvor Danmark og Færøerne i fællesskab har været inddraget i forhandlingerne, *undertegnes* efter praksis og principperne i Fámjin-erklæringen af regeringen, i videst muligt omfang sammen med landsstyret.

5.11. Bistand ved indgåelse af folkeretlige aftaler

Hvis der opstår spørgsmål i relation til Færøerne i forbindelse med indgåelse af folkeretlige aftaler, kan disse spørgsmål forelægges for Juridisk Tjeneste i Udenrigsministeriet. Udenrigsministeriet har i *Vejledning vedrørende traktatindgåelse* beskrevet forholdet til Færøerne (og Grønland). Vejledningen findes på Udenrigsministeriets hjemmeside (www.traktat.um.dk).

5.12. Samarbejde om internationale forhold i øvrigt

Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at ministeriet etablerer et samarbejde med det færøske departement om internationale forhold, herunder om kriterier for, hvornår aftaler skal anses for at have særlig betydning for Færøerne, jf. pkt. 5.4. Samarbejdet kan fx vedrøre håndteringen af forhandlinger om folkeretlige aftaler i øvrigt samt rapporteringer og eksaminationer om konventioner, der omfatter Færøerne. Samarbejdet kan endvidere omfatte møder i internationale fora, hvor sager, der vedrører Færøerne, behandles, herunder sammensætning af rigets delegation. Der er fx et fast samarbejde mellem danske myndigheder og den færøske centraladministration om rigets rapporteringer mv. i forbindelse med FN's menneskeret-tighedskonventioner.

Endvidere bør der aftales en *procedure*, hvorefter ministeriet orienterer det færøske departement om de ændringer i dansk lovgivning, som forudses gennemført som konsekvens af indgåede folkeretlige aftaler, der også gælder for Færøerne. Tilsvarende bør der aftales en procedure for, hvorledes det færøske departement orienterer ministeriet om de foranstaltninger, der er truffet til opfyldelse af internationale forpligtelser.

I sager med relation til EU, hvori Færøerne har en væsentlig interesse, fx inden for handels- og fiskeri-politik, indgår og høres den færøske centraladministration i forbindelse med drøftelser i det relevante *EU-specialudvalg*.

6. Kundgørelse af retsforskrifter på Færøerne

6.1. Lovgrundlag for kundgørelse

Ifølge lov om kundgørelse af love, anordninger og bekendtgørelser på Færøerne (kundgørelsesloven), jf. lovekendtgørelse nr. 1097 af 10. august 2016, skal love, anordninger og bekendtgørelser kundgøres på Færøerne for at få gyldighed for Færøerne. Kundgørelsen af disse forskrifter i Lovtidende suppleres derfor med kundgørelse på Færøerne i landsstyrets officielle kundgørelsestedende, Kunngerðablaðið (www.kunngerdaportalur.fo). Her kundgøres også de færøske myndigheders retsforskrifter.

Såfremt der er tale om en samlelov, hvor der kun er enkelt(e) lovændring(er), der skal gælde for Færøerne, kan ministeriet dog vælge alene at kundgøre de ændringer, som skal gælde for Færøerne, i Kunngerðablaðið.

Folkeretlige aftaler, der omfatter Færøerne, og som optages i Lovtidende C, kundgøres også i Kunngerðablaðið.

Cirkulærer fra danske myndigheder sendes til myndigheder, der er omfattet af cirkulæret.

6.2. Processen efter at en retsforskrift er optaget i Lovtidende

Kundgørelsen af retsforskrifter sker elektronisk i Kunngerðablaðið på hjemmesiden www.kunngerdaportalur.fo.

Når retsforskrifter, der skal gælde for Færøerne, er optaget i Lovtidende, sender ministeriet elektronisk retsforskriften til Rigsombudsmanden på Færøerne med henblik på kundgørelse. Retsforskriften sendes i

form af en særlig fil, som er forberedt til elektronisk kundgørelse i Kunngerðablaðið. Filen bestilles hos Retsinformation samtidig med anmodningen om optagelse i Lovtidende.

Kunngerðablaðið udgives som udgangspunkt kun på fredage. Ønskes retsforskriften *kundgjort en bestemt fredag*, skal retsforskriften sendes til Rigsombudsmanden, således at Rigsombudsmanden senest onsdag kl. 12.00 (dansk tid) kan videresende retsforskriften til kundgørelse.

I hastende tilfælde kan der efter konkret aftale med Lagmandens Kontor ske kundgørelse på andre dage. Der skal rettes telefonisk kontakt herom til Rigsombudsmanden, som afklarer spørgsmålet med Lagmandens Kontor.

Der kan endvidere henvises til aftale af 5. maj 2014 mellem Lagmandens Kontor og Rigsombudsmanden om procedurer i forbindelse med kundgørelse af retsregler fra rigsmyndighederne. Aftalen kan findes på www.rigsombudsmanden.fo.

Retsforskrifter, der ikke indeholder bestemmelser om ikrafttrædelsen, træder i kraft på Færøerne ved begyndelsen af det døgn, der følger efter det døgn, hvor retsforskriften er indført i Kunngerðablaðið, jf. § 2 i kundgørelsesloven.

Folkeretlige aftaler, der skal kundgøres på Færøerne, sendes i form af en særlig fil, som er forberedt til elektronisk kundgørelse i Kunngerðablaðið, til Udenrigsministeriets Traktatsektion, der forestår fremsendelsen til Rigsombudsmanden på Færøerne. Filen bestilles hos Retsinformation samtidig med anmodningen om optagelse i Lovtidende. Dette gælder også, når en tidligere territorialerklæring for Færøerne trækkes tilbage. I den situation sendes både bekendtgørelsen om ophævelse af territorialerklæringen og den folkeretlige aftale til Rigsombudsmanden på Færøerne med henblik på kundgørelse i Kunngerðablaðið.

7. Rigsombudsmanden på Færøerne

7.1. Rigsombudsmanden på Færøerne som institution

Rigsombudsmanden på Færøerne er en institution under Statsministeriet. Rigsombudsmanden fungerer som bindeled mellem danske myndigheder og færøske myndigheder, bortset fra de områder, hvor andre danske myndigheder er repræsenteret på Færøerne (politi, retsvæsen, forsvar m.fl.).

Rigsombudsmanden sender jævnligt orienteringer til danske myndigheder om udviklingen og forholdene på Færøerne og bistår danske myndigheder med at fremskaffe oplysninger om færøske forhold, herunder de færøske myndigheders lovinitiativer. Såfremt ministeriet ønsker, at Rigsombudsmanden skal følge særlige områder, bistår Rigsombudsmanden med det.

Rigsombudsmanden forestår endvidere bl.a. bevilling af fri proces, MitID/NemID, dansk CPR-nummer til færinger, varetager opgaver i forbindelse med afholdelse af valg på Færøerne til Folketinget samt folkeafstemninger, der bestemmes af Folketinget, og bistår ved bl.a. minister- og embedsmandsbesøg på Færøerne, jf. pkt. 8.1.

Rigsombudsmanden kan efter anmodning bistå myndigheder på Færøerne med at fremskaffe oplysninger fra danske myndigheder.

7.2. Forelæggelse af sager for de færøske myndigheder

Danske myndigheders *forelæggelse* af sager for de færøske myndigheder kan ske direkte til det færøske departement. Rigsombudsmanden på Færøerne skal samtidig *orienteres*. På den måde kan Rigsombudsmanden være orienteret om aktuelle sager hos danske myndigheder vedrørende Færøerne og kan bistå ministeriet. Forelæggelsen kan også ske via Rigsombudsmanden. Ministeriet skal i disse tilfælde oplyse, at Rigsombudsmanden anmodes om at forelægge sagen for de færøske myndigheder og derfor ikke blot modtager sagen til orientering.

7.3. Bistand til oversættelse

De færøske myndigheders lovgivning oversættes som udgangspunkt ikke til dansk, men Rigsombudsmanden på Færøerne kan kontaktes med konkrete anmodninger herom.

7.4. Kontaktoplysninger

Rigsombudsmanden på Færøernes adresse er: Amtmansbrekkan 6, FO-100 Tórshavn. Telefon: +298 20 12 00. E-mailadresse: ro@fo.stm.dk. Hjemmesideadresse: www.rigsombudsmanden.fo.

8. Besøg og rejser

8.1. Hvem skal orienteres?

Ministeriet skal så tidligt som muligt orientere det færøske departement og Rigsombudsmanden om *ministerbesøg* på Færøerne. Ministerbesøg på Færøerne afklares og tilrettelægges i samarbejde mellem ministeriet og det færøske departement, hvis besøget eksempelvis indebærer møder på politisk niveau, eller hvis repræsentanter fra udlandet deltager i besøget. Rigsombudsmanden deltager efter behov i tilrettelæggelsen af ministerbesøget efter nærmere aftale med ministeriet og det færøske departement.

Rigsombudsmanden bistår ministeren/ministeriet med orientering om relevante færøske forhold og giver almindelig bistand til ministeriet i forbindelse med rejsen. Rigsombudsmanden deltager som udgangspunkt i ministerbesøget som en del af den danske delegation, herunder i mødeaktivitet under besøget.

Ministeriet skal ligeledes så tidligt som muligt orientere det færøske departement og Rigsombudsmanden om *embedsmandsbesøg* på Færøerne. Rigsombudsmanden bistår ministeriet med orientering om relevante færøske forhold og giver almindelig bistand til ministeriet i forbindelse med rejsen.

Såfremt landsstyret tager initiativ til et ministerbesøg på Færøerne, skal ministeriet orientere Rigsombudsmanden herom.

Statsministeriet skal inddrages, hvis besøg vedrører sager som omtalt under pkt. 2.1.

8.2. Orientering af Færøerne i forbindelse med udenlandske ministres besøg i Danmark

Ministeriet skal så tidligt som muligt orientere det færøske departement om *udenlandske ministres officielle besøg i Danmark*, hvis besøget vedrører spørgsmål, som har særlig betydning for Færøerne. Dette sker for at muliggøre, at landsstyret inddrages. Rigsombudsmanden orienteres samtidig.

Udenrigsministeriet og det færøske udenrigsdepartement er løbende i dialog om deltagelse af lagmanden eller øvrige medlemmer af landsstyret i besøg i udlandet og statsbesøg i Danmark.

9. Andre oplysninger

9.1. Færøernes lagtingsår

Færøernes Lagting afholder én *samling* om året, der varer fra Olaidag (29. juli) til Olaidag det følgende år. I praksis afholdes Lagtingets sidste ordinære møde i samlingen dog normalt i starten af maj. Rigsombudsmanden på Færøerne kan oplyse om Lagtingets samlinger, herunder om frister i forbindelse med samlingerne. Der henvises til pkt. 4.11 og 5.9 om frister.

9.2. Kontaktoplysninger

Færøernes Repræsentation i København bistår med oplysninger om Færøerne. Repræsentationens adresse er: Strandgade 91, 4. sal, 1401 København K. Telefon 32 83 37 70. E-mailadresse: copenhagen@ummr.fo.

Lovafdelingen i Lagmandens Kontor kan være behjælpelig med praktiske spørgsmål, fx oplysning om tidsfrister, formkrav mv. i forbindelse med lovforslag, som skal forelægges Lagtinget, samt give oplysninger om ressortfordelingen i landsstyret. Lovafdelingen kan kontaktes på lms@lms.fo.

Landsstyrets hjemmesideadresse er www.foroyalandsstyri.fo. Lagtingets hjemmesideadresse er www.logting.fo. De færøske kommuners hjemmesider findes på www.kf.fo. Statistiske oplysninger vedrørende Færøerne findes på www.hagstova.fo. Alle færøske aviser, lagtingstidende, lovregistre og kundgørelses-samling fra de seneste mange år findes på <http://apps.infomedia.dk/Avisportal/fo/fao/>.

9.3. Bortfald af tidligere vejledning

Vejledning nr. 59 af 2. juli 2012 om ministeriers behandling af sager vedrørende Færøerne bortfalder.

10. Bilag

Skema over retningslinjer om at forelægge for og afvente de færøske myndigheders udtalelse om lovgivning og folkeretlige aftaler.

Statsministeriet, den 2. januar 2023

BARBARA BERTELSEN

/ Sofie Hammer

Skema over retningslinjer om at forelægge for og afvente de færøske myndigheders udtalelse om lovgivning og folkeretlige aftaler

1. Love

Retsforskrift	Forelægges for de færøske myndigheder	Behandles alene af landsstyret/ den færøske centraladministration ifm. forelægningen	Behandles i Lagtinget ifm. forelægningen	Afventer de færøske myndigheders udtalelse inden fremsættelse for Folketinget	Afventer de færøske myndigheders udtalelse inden vedtagelse i Folketinget
Udkast til forslag til love, som skal gælde for Danmark og helt eller delvist også direkte for Færøerne	Ja (pkt. 4.1)	Nej (pkt. 4.1)	Ja (pkt. 4.1 og 4.11)	Ja, som udgangspunkt, men kan bl.a. i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, behandles parallelt i Folketinget og Lagtinget (pkt. 4.1 og 4.12)	Ja, som udgangspunkt, men kan bl.a. i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, om nødvendigt også vedtages af Folketinget og træde i kraft, herunder for Færøerne, inden de færøske myndigheders udtalelse foreligger (pkt. 4.1 og 4.12)
Udkast til forslag til love, der 1) indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for Færøerne eller 2) har særlig betydning for Færøerne	Ja (pkt. 4.2)	Nej (pkt. 4.2)	Ja (pkt. 4.2 og pkt. 4.11)	Ja, som udgangspunkt, men kan bl.a. i ekstraordinære situationer, fx i særligt hastende tilfælde, behandles parallelt i Folketinget og Lagtinget (pkt. 4.2 og 4.12)	Ja (pkt. 4.2 og 4.12)

Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne, men som kan sættes i kraft ved anordning	Ja, men der er tale om mere teknisk/administrativt prægede forelæggelser (pkt. 4.3)	Ja (som udgangspunkt den færøske centraladministration) (pkt. 4.3)	Nej (pkt. 4.3)	Nej (pkt. 4.3)	Nej (pkt. 4.3)
Udkast til forslag til love, som ikke gælder for Færøerne (og som ikke kan sættes i kraft ved anordning)	Nej (pkt. 4.4)	Ikke relevant, da forslaget ikke forelægges	Ikke relevant, da forslaget ikke forelægges	Ikke relevant, da forslaget ikke forelægges	Ikke relevant, da forslaget ikke forelægges

2. Administrative forskrifter

Retsforskrift	Forelægges for de færøske myndigheder	Behandles alene af landsstyret ifm. forelæggelsen	Behandles i Lagtinget ifm. forelæggelsen	Afventer de færøske myndigheders/landsstyrets udtalelse inden udstedelse
Udkast til anordninger, som sætter love i kraft for Færøerne	Ja (pkt. 4.5)	Nej (pkt. 4.5)	Ja (pkt. 4.5 og 4.11)	Ja (pkt. 4.5)
Udkast til bekendtgørelser, som skal gælde for Danmark og Færøerne	Ja (pkt. 4.6)	Ja (pkt. 4.6)	Nej (pkt. 4.6)	Ja, som udgangspunkt (pkt. 4.6)
Udkast til særskilte bekendtgørelser for Færøerne og udkast til bekendtgørelser, som har særlig betydning for Færøerne	Ja (4.6)	Ja (pkt. 4.6)	Nej (pkt. 4.6)	Ja (pkt. 4.6)
Allerede udstedte bekendtgørelser, som gælder for Danmark, og som skal gælde for Færøerne (hvor bestemmelse herom er medtaget i anordningen)	Ja (pkt. 4.7)	Ja (pkt. 4.7)	Nej (pkt. 4.7)	Ja, inden udstedelse af anordningen (pkt. 4.7)

3. Folkeretlige aftaler

	Underretning af landsstyret	Forelæggelse for de færøske myndigheder	Behandles ale- ne landsstyret ifm. forelæg- gelsen	Behandles i Lagtinget ifm. forelæg- gelsen	Afventer de færøske myn- digheders udta- lelse inden ind- gåelse eller op- sigelse
Forhandlinger om folkeretlige aftaler, som har særlig be- tydning for Færø- erne	Ja, forud for ind- ledning af for- handlinger (pkt. 5.4)	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
Indgåelse eller op- sigelse af folkeretli- ge aftaler, som har særlig betydning for Færøerne	Ikke relevant at underrette sær- skilt, da underret- ning sker ved forelæggelsen (pkt. 5.5)	Ja (pkt. 5.5)	Nej (pkt. 5.5)	Ja (pkt. 5.5)	Nej, men aftalen indgås som ud- gangspunkt uden virkning for Færøerne (pkt. 5.5 og 5.10)